

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ ОТГ ЗА ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИМ МЕТОДОМ

***В.П. Джосан**, здобувач вищої освіти групи ФБ/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

***Т.В. Гостєва**, здобувач вищої освіти групи ЗБ 6/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

***Н.В. Прокопчук**, здобувач вищої освіти групи ЗБ 6/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

***Н.І. Чужина**, здобувач вищої освіти групи ЗБ 6/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Особливістю бюджетної політики на сьогоднішній день є формування бюджету за програмно-цільовим методом. В Україні з 2017 року згідно Прикінцевих та перехідних постанов Бюджетного кодексу України для бюджетів, які мають взаємовідносини з державним бюджетом, застосовується програмно-цільовий метод бюджетування.

Програмно-цільовий метод (далі – ПЦМ) – це інструмент, який забезпечує планування бюджетних коштів на середньострокову перспективу, спрямовану на досягнення конкретної мети відповідно до встановлених пріоритетів [2]. Основним елементом програмно-цільового метода є бюджетна програма.

Кожен новий цикл бюджетування за ПЦМ починається з оцінки ефективності бюджетної програми після завершення її реалізації, тобто визначається ступінь досягнення мети програми [3].

Значний науковий доробок у дослідженні формування бюджету ОТГ за програмно-цільовим методом внесли у своїх працях такі вчені, як Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А.Ф.[2], Наталенко Н. В. [1] та інші. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень дане питання із формування бюджету ОТГ за програмно-цільовим методом залишається й сьогодні відкритим для подальших досліджень.

Метою запровадження програмно-цільового методу у бюджетному процесі є встановлення безпосереднього зв'язку між виділенням бюджетних коштів та результатами їх використання [1].

Саме програмно-цільовий метод у бюджетному процесі є методом управління бюджетними коштами для досягнення поставлених цілей за рахунок бюджетних коштів із використанням оцінки ефективності використання коштів бюджету на всіх стадіях бюджетного процесу [1].

До особливих складових програмно-цільового методу на рівні місцевих бюджетів відносять:

- бюджетні програми;
- відповідальні виконавці бюджетних програм;
- паспорти бюджетних програм;
- результативні показники бюджетних програм [2].

На всіх стадіях бюджетного процесу його учасники в межах своїх повноважень здійснюють оцінку ефективності бюджетних програм, що передбачає заходи з моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів [2].

Головний розпорядник бюджетних коштів розробляє паспорт бюджетної програми протягом 45 днів з дня набрання чинності рішенням про місцевий бюджет та затверджує спільно з місцевим фінансовим органом. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі передбачає складання прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди [2].

Реалізацію програмно-цільового методу у бюджетному процесі ОТГ схематично сформовано в алгоритмі (рис. 1).

Однією з найбільших переваг переходу на програмно-цільове управління місцевими бюджетами є повна доступність такого бюджету для розуміння будь-якого мешканця України.

Рисунок 1 – Алгоритм формування бюджетного процесу ОТГ за програмно-цільовим методом

Джерело: сформовано автором з використанням [3]

Отже, перевагами формування бюджету за допомогою програмно-цільового методу є:

- формування цілей і пріоритетів політики з вирішення питань місцевого значення, враховуючи розвиток громади та інтереси споживача послуг;
- середньострокове планування бюджетної, інвестиційної та боргової політики у межах планування місцевого розвитку;
- самостійність використання коштів та управління витратами;
- провідна роль внутрішнього контролю та нагляду в структурі фінансового контролю, залучення громади.

Література:

1. Наталенко Н. В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади (навчальний модуль). Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 72 с.
2. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. К.: 2017. 119 с. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/.pdf>
3. Заброцька О. В. Особливості формування та виконання місцевих бюджетів : методичні рекомендації до виїзного одноденного навчального семінару. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2017. 24 с. URL: http://www.lvivacademy.com/cppk/download/metod_Formuv_vykon_misc_byudget_2017.pdf.

Науковий керівник - Боднар О.А.,
канд.екон.наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет